

ارزیابی، طبقه بندی و درمان کودک مصدوم (ویژه غیر پزشک)

بررسی علایم کودک مصدوم

تشخیص نوع درمان

ارزیابی

*

حادثه یا سایر حالات جراحی فوری

- شرح حال اتفاق حادثه یا
- زخم و خونریزی خارجی یا
- عدم توانایی در حرکت اندام یا سفتی شکم

- سوختگی

- شرح حال سوختگی یا سرمادگی یا
- پوست با درجهات مختلف سوختگی

* مسمومیت

- ناخوشی ناگهانی غیرقابل توضیح یا
- شرح حال مسمومیت

- گزش و گزیدگی

- شرح حال گزش و گزیدگی
- درد شدید، تورم و تغییر رنگ محل زخم
- علائم عمومی شامل شوک، استفراغ و سرد درد

* قبل از درمان کودک، او را از نظر ضربه به سرو گردان کنترل کنید. و در صورت وجود احتمال صدمه به نخاع گردنه، گردن کودک را حرکت ندهید.

اگر کودک به علت حادثه مراجعه کرده است :

تشخیص نوع درمان	طبقه بندی	نشانه ها
<ul style="list-style-type: none"> در صورت وجود خونریزی با یک گازاستریل روی محل خونریزی فشار وارد کنید تا خونریزی کنترل شود (موقوف شود) در صورت نیاز، بالای محل خونریزی را بیندید و تا حدی فشار داده شود که قسمت انتهایی زخم تیره رنگ نشود با آتل ، عضوآسیب دیده را بی حرکت نگهدارید به نزدیک ترین بیمارستان فوری ارجاع دهید 	صدمه شدید	<ul style="list-style-type: none"> نشانه های خطر یا خونریزی شدید یا عدم توانایی در حرکت دادن اندام ها یا رنگ پریدگی یا سفتی شکم یا ستون مهره ها رنگ پریدگی یا سفتی شکم یا درد در لمس اندامها و ستون مهره ها درد در لمس اندام ها یا ستون فقرات یا
<ul style="list-style-type: none"> با سرم نرمال سالین زخم را بشوئی. بادقت زخم را تمیز کنید (با قیمانده اشیاء، لخته های خون در زخم های آلوده) بردارید. برای دادن آنتی بیوتیک مناسب کودک را به مرکز بهداشتی درمانی ارجاع دهید تابه بودزخم، روزانه پانسمان را تعویض کنید. وضعیت واکسیناسیون کراز را بررسی کنید به مراقب کودک بگویید چه موقع برگردد. 	صدمه متوسط	<ul style="list-style-type: none"> وجود حدقه یک یافته زیر: زخم های با علایم عفونت * زخم های عمیق و آلوده زخم های چرکی
<ul style="list-style-type: none"> به مرکز بهداشتی درمانی برای بررسی بیشتر ارجاع دهید. 	احتمال صدمه غیر حادثه ای	<ul style="list-style-type: none"> خون مردگی های متعدد در مراحل مختلف بهبود یا سونخنگی در محل های غیر معمول مانند باسن ها
<ul style="list-style-type: none"> روزانه زخم را برای علائم عفونت کنترل کنید. تابه بودزخم، روزانه یکبار آنرا با آب تمیز شیستشو دهید . وضعیت واکسیناسیون کراز را بررسی کنید. به مراقب کودک بگویید چه موقع فوری برگردد. 	صدمه خفیف	<ul style="list-style-type: none"> حوادث بدون خونریزی یا خونریزی اندک

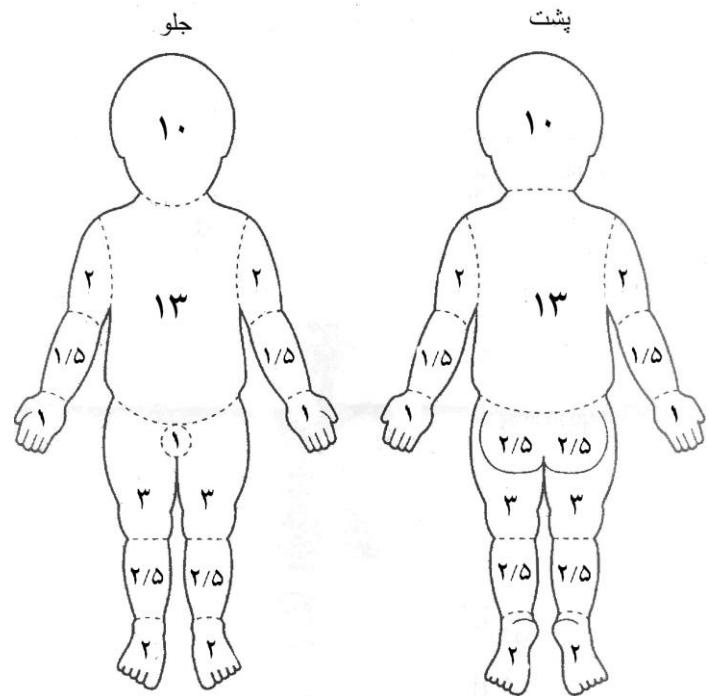
لمس کنید:	مشاهده کنید:
	<ul style="list-style-type: none"> نشانه های خطر رنگ پریدگی خونریزی خارجی علائم عفونت موضعی* عدم توانایی در حرکت دادن اندام

* علائم عفونت موضعی شامل قرمزی، درد موضعی، تورم و گرمی است
(با یابدون چرک یا تاب)

اگر کودک با سابقه سوختگی مراجعه کرده است :

تشخیص نوع درمان	طبقه بندی	نشانه ها
<p>در صورت نیاز، اقدامات احیا(ABC) را اجام دهید</p> <p>در سوختگی استنشاقی، صورت و سوختگی بیش از 15٪ از راه دهان چیزی نخورد</p> <p>لباس های فشاری و تنگ خارج شود و مناطقی که لباس به بدن چسبیده از اطراف باقیچی جدا شود و نباید کنده شود</p> <p>سطح سوختگی را با آب سرد نشوید</p> <p>برای اجتباب از کاهش دمای بدن از حوله یا ملحفه تمیز و خشک استفاده کنید و بیمار را با پتو پوشانید.</p> <p>بزای کاهش درد شیاف استامینوفن بدھید</p> <p>هرگز تاول هاراپاره نکنید(نترکانید) بجز سرمادگی</p> <p>روی سطح زخم کره، روغن و حتی پماد سوختگی مالیده نشود</p> <p>آنٹی بیوتیک ندھید</p> <p>در سوختگی شیمیایی، قیر و سرمادگی اقدامات اولیه(ص2) را در صورت امکان انجام و سپس ارجاع دهید</p> <p>پس از اقدامات فوق، کودک را به بیمارستان فوری ارجاع دهید</p>	سوختگی شدید	<ul style="list-style-type: none"> • نشانه های خطر • سوختگی با ضخامت نسبی(درجه II 10٪ و بیشتر) • سوختگی عمیق (درجه III 2٪ و بیشتر) • سوختگی صورت، دست (foot با)(hand)، سطح مفصل، اندام • تناسلی و سوختگی حلقه ای • سوختگی بابرق و لتاژ بالا • سوختگی شیمیایی • سوختگی استنشاقی • سرمادگی • آسیب های همراه(شکستگی) • سابقه بیماری مزمن
<p>برای کاهش درد استامینوفن بدھید.</p> <p>محل و اطراف سوختگی را با آب تمیز و نرمال سالین سرد (15-8 درجه سانتیگراد) شستشو دهید</p> <p>هرگز تاول هاراپاره نکنید(نترکانید)</p> <p>روی سطح سوختگی بین نگذارید</p> <p>از روغن، کره و... برای پوشش زخم استفاده نکنید</p> <p>آنٹی بیوتیک ندھید و پماد کورتون دار استفاده نشود</p> <p>سطح زخم را با پماد ضعیف (باستیراسین، نیتروفورازون، جنتامایسین، موپیروسین و...) بپوشانید و روی آن گاز استریل بگذارید.</p> <p>به مادر آموزش دهید روزی 2 بار زخم را با صابون یا شامپوی بجه شتشو دهد و زخم را با همان پماد بپوشاند</p> <p>یه مادر توصیه کنید در صورت بروز تب، بیقراری، استفراغ، تشنج و نخوردن غذافوری مراجعه نماید.</p> <p>جهت پیگیری زخم سوختگی، دور وز بعد مراجعه کند.</p> <p>وضعیت این سازی کراز را بررسی کنید</p>	سوختگی متوسط	<ul style="list-style-type: none"> • سوختگی با ضخامت نسبی(درجه II 10٪ کمتر از 10٪) • سوختگی عمیق (درجه III کمتر از 2٪)
<p>برای کاهش درد استامینوفن بدھید.</p> <p>مایعات بیشتر به کودک داده شود</p> <p>یه مادر توصیه کنید محل سوختگی را روزانه تمیز کند. وجهت مرطوب و چرب نگه داشتن پوست از مرطوب و از لین یا کرم اکسیدروی استفاده کند</p> <p>یه مادر توصیه کنید در صورت بروز تب، تشدید دردویا تغییر رنگ سوختگی مراجعه نماید.</p>	سوختگی خفیف	<ul style="list-style-type: none"> • سوختگی سطحی (درجه I) بدون تاول همراه با درد

سوال کنید:	نگاه کنید، معاینه کنید:
نیازهای خطر	نوع سوختگی ها(درجه III,II,I): درجه II
عامل بروز سوختگی چیست؟	(سوختگی با ضخامت نسبی) درجه III (سوختگی عمیق)
مشعله، مایعات داغ، شیمیایی، الکتریکی و...)	محل و درصد سوختگی(درجه II و III) را مطابق جدول زیر مشخص کنید
سابقه بیماری های مزمن	نشانه های عفونت در سطح سوختگی آسیب های همراه(مثل شکستگی)

کف دست کوکان معادل یک درصد سطح بدن آنهاست و در ارزیابی وسعت سوختگی می تواند مورد استفاده قرار گیرد.

تهاب سوختگی های شدید و متوسط (درجه II و III) را در نظر بگیرید. از سرخی ساده پوست

اقدامات اولیه در سوختگی های اختصاصی و سرمازدگی:

اقدامات سوختگی شیمیایی :

- « خارج کردن همه لباس های خیس از بدن
- « باز کردن تمام لباس های فشاری مثل دستکش ، پوتین ، کمربند ، جوراب و .
- « قرار دادن عضو صدمه دیده در آتل با پوشش نرم فراوان
- « بالا قرار دادن اندام
- « اجتناب از سیگار و دود
- « گرم کردن سریع توسط آب با دمای 40-42 درجه سانتیگراد(با کنترل دقیق درجه حرارت آن) معمولاً بین 15-30 دقیقه کافی است .
- « گرم کردن توسط وسایل حرارتی به هر شکل ممنوع است(باعث سوختگی می شود).
- « ماساژ دادن عضو به هر دلیل ممنوع است (باعث افزایش صدمه می شود)
- « تاول های حاوی مایع روشن باید توسط قیچی دبریدمان شده و مایع داخل آن شستشو داده شود.
- « تاول های حاوی مایع خونی نباید دستکاری شود
- « پروفیلاکسی برای کزار
- « پانسمان به صورت روزانه مکرر

اقدامات در سوختگی با قیر

- « به سرعت سطح قیر را با آب خنک، سرد کنید.
- « برای حل کردن قیر به تدریج می توان از کره، روغن بچه و پارافین در طی چند پانسمان (چند روز) استفاده نمود.

تعدادی از بیماران برای پیگیری نیاز دارند دوباره مراجعه کنند در پیگیری باید دید آیا کودک، بهبود پیدا کرده یا خیر؟ وقتی که کودکی در طبقه بندی متوسط قرار می‌گیرد بعد از 2 روز برای پیگیری به شما مراجعه می‌کند:

محل سوختگی کودک رانگاه کنید

درجه حرارت کودک اندازه گیری کنید

درمان : در موارد زیر بیمار را به نزدیک ترین مرکز درمانی ارجاع کنید .

« احتمال عفونت جدی مانند :

1. حال عمومی بد

2. تب

3. کاهش دمای بدن

« اگر این علائم در زخم بیمار دیده شد :

1. تغییررنگ قهوه ای یا سیاه رنگ به صورت نقطه ای در سطح زخم سوخته وجود دارد

2. اطراف پوست سوخته تغییررنگ دارد

3. ترشح بدبو دارد

4. تاخیر در بهبود زخم

5. درجه سوختگی بدتر شده است

6. ترشح زردرنگ در سطح زخم

اگر کودک با شرح حال تماس یابلع فراورده های نفتی مراجعه کرده است :

سوال کنید :	مشاهده و استشمام کنید:
• زمان تماس یا بلح ؟	<ul style="list-style-type: none"> • نشانه های خطر • سرفه و تنفس مشکل • بویی که احتمال استفاده از مواد نفتی (نفت، بنزین، گازوئیل) را قطعی کند

طبقه بندی
کنید

تشخیص نوع درمان	طبقه بندی	نشانه ها
<ul style="list-style-type: none"> ▷ در صورت نیاز، احیاء، کمک های اولیه آن را انجام دهید. ▷ تحریک به استفراغ نکنید و شستشوی معده انجام ندهید، زغال فعال ندهید. ▷ تعویض لباس کودک، شستشوی بدن و قسمتهای که به فراورده های نفتی آشته است. به نزدیکترین مرکز درمانی (بیمارستان) ارجاع دهید. 	مسومیت شدید و حاد نفتی	<ul style="list-style-type: none"> • سرفه و تنفس مشکل یا نشانه های خطر
<ul style="list-style-type: none"> ▷ تحریک به استفراغ نکنید و شستشوی معده انجام ندهید، زغال فعال ندهید. ▷ تعویض لباس کودک، شستشوی بدن و قسمتهای که به فراورده های نفتی آشته است ▷ برای 6 ساعت کودک را زیر نظر بگیرید. ▷ به مادر بگویید اگر کودک سرفه یا تنفس مشکل پیدا کرد، فوری برگرد. ▷ یک روز بعد کودک را پیگیری کنید. 	مسومیت حاد نفتی	<ul style="list-style-type: none"> • خوردن مواد نفتی کمتر از 6 ساعت و نبودن علامت بالا
<ul style="list-style-type: none"> ▷ تحریک به استفراغ نکنید و شستشوی معده انجام ندهید، زغال فعال ندهید ▷ به مادر بگویید اگر کودک سرفه یا تنفس مشکل پیدا کرد، فوری برگرد. ▷ یک روز بعد کودک را پیگیری کنید. 	مسومیت خفیف نفتی	<ul style="list-style-type: none"> • خوردن مواد نفتی بیشتر از 6 ساعت و نبودن علامت بالا

اگر کودک با شرح حال تماس یابلع مواد سوزاننده مراجعه کرده است :

سوال کنید :	مشاهده و استشمام کنید:
• زمان تماس یا بلح ؟	<ul style="list-style-type: none"> • نشانه های خطر • سوختگی دهان و یا مشکل بلح • بویی که احتمال استفاده از مواد سوزاننده (پاک کننده ها، سفید کننده هاوغیره) را قطعی کند

طبقه بندی
کنید

تشخیص نوع درمان	طبقه بندی	نشانه ها
<ul style="list-style-type: none"> ▷ در صورت نیاز، احیاء، کمک های اولیه آن را انجام دهید... ▷ تحریک به استفراغ نکنید و شستشوی معده انجام ندهید، زغال فعال ندهید. ▷ محل و اطراف محل تماس بخصوص چشم ها را بآب تمیز و فراوان و یارممال سالین شستشو دهید ▷ فوری به نزدیکترین مرکز درمانی (بیمارستان) ارجاع دهید 	مسومیت شدید و حاد مواد سوزاننده	<ul style="list-style-type: none"> • مشکل در عمل بلح یا نشانه های خطر یا درگیری چشم ها یادهان
<ul style="list-style-type: none"> ▷ تحریک به استفراغ نکنید، شستشوی معده انجام ندهید، زغال فعال ندهید و در اولین فرصت ممکن آب و شیر به مقدار کم و دفعات متعدد برای رقیق کردن سم به بیمار بدھید ▷ محل و اطراف محل تماس تیز و فراوان و یارممال سالین شستشو دهید ▷ برای 6 ساعت کودک را زیر نظر بگیرید. ▷ به مادر بگویید اگر کودک مشکل تنفسی، بینایی و سختی در برابع پیدا کرد، فوری برگرد. ▷ یک روز بعد کودک را پیگیری کنید. 	مسومیت حاد مواد سوزاننده	<ul style="list-style-type: none"> • خوردن مواد سوزاننده کمتر از 6 ساعت و نبودن علامت بالا
<ul style="list-style-type: none"> ▷ تحریک به استفراغ نکنید، شستشوی معده انجام ندهید، زغال فعال ندهید و در اولین فرصت ممکن آب و شیر به مقدار کم و دفعات متعدد برای رقیق کردن سم به بیمار بدھید ▷ به مادر بگویید اگر کودک مشکل تنفسی، بینایی و سختی در برابع پیدا کرد، فوری برگرد. ▷ یک روز بعد کودک را پیگیری کنید. 	مسومیت خفیف مواد سوزاننده	<ul style="list-style-type: none"> • خوردن مواد سوزاننده بیشتر از 6 ساعت و نبودن علامت بالا

اگر کودک با شرح حال تماس تنفسی یا پوستی و یا بلع مواد حشره کش و سموم گیاهی (ارگانو فسفره) مراجعه کرده است :

تشخیص نوع درمان	طبقه بندی	نشانه ها
<ul style="list-style-type: none"> درصورت نیاز به احیاء، کمک های اولیه آن را انجام دهید بیمار را وادار به استفراغ نکنید زیرا اغلب حشره کش ها حلال نفتی دارند اگر به پوست و لباس کودک ریخته است، لباس های اورادر آورده و پوست اورابا آب و صابون بشوئید. فوری به نزدیکترین مرکز درمانی ارجاع دهید. 	مسومیت شدید و حاد با حشره کش	<ul style="list-style-type: none"> بلع حشره کش یا سموم گیاهی و یکی از علائم زیر: نشانه های خطر مردمک تنگ شده سر سنجاقی یکی از نشانه های پاراسمپاتیک *
<ul style="list-style-type: none"> اگر به پوست و لباس کودک ریخته است، لباس های اورادر آورده و پوست اورابا آب و صابون بشوئید. بیمار را وادار به استفراغ نکنید زیرا اغلب حشره کش ها حلال نفتی دارند کودک را به نزدیکترین مرکز بهداشتی درمانی ارجاع دهید. 	احتمال مسومیت حاد با حشره کش	<ul style="list-style-type: none"> بلع حشره کش یا سموم گیاهی کمتر از 6 ساعت و بدون هیچیک از نشانه های فوق
<ul style="list-style-type: none"> اطمینان خاطردهید. به مادر بگویید اگر کودک مشکل پیدا کرد، فوری بر گرد دیک روز بعد کودک را پیگیری کنید. 	مسومیت حاد بدون علامت	<ul style="list-style-type: none"> بلع حشره کش یا سموم گیاهی بیشتر از 6 ساعت و عدم وجود علائم بالا

طبقه بندی
کنید

سوال کنید :	مشاهده کنید:
<ul style="list-style-type: none"> از چه زمانی ؟ مردمک تنگ شده سرسنجاقی نشانه های پاراسمپاتیک * (آبریزش زیاده هان ، تعریق ، اسهال ، افزایش ترشحات راه های تنفسی ، اشک ریزش و گرفتگی عضلانی) 	<ul style="list-style-type: none"> نشانه های خطر چه سمی ؟

اگر کودک با شرح حال مسومیت دارویی یا مواد مخدر مراجعه کرده است :

تشخیص نوع درمان	طبقه بندی	نشانه ها
<ul style="list-style-type: none"> درصورت نیاز به احیاء، کمک های اولیه آن را انجام دهید درصورتی که کودک تایک ساعت پس از بلع مراجعه کرده اگر کودک هوشیار باشد با تحریک عقب حلق به وسیله آبسلانگ یا با دسته یک قاشق وی را تحریک به استفراغ کنید. اگر استفراغ نکرد، یک داروی تحریک کننده استفراغ مانند شربت اپیکا (زیر 6 ماه استفاده از شربت اپیکا ممنوع است) بدھید. شربت اپیکا 10 برابر 6 ماه تا 2 سال یا ml 15 برابر بالای 2 سال داده می شود) فوری به نزدیکترین مرکز درمانی ارجاع دهید 	مسومیت دارویی	<ul style="list-style-type: none"> وجوده ریک از علائم زیر با مصرف دارو: تنفس مشکل نشانه های خطر افزایش یا کاهش درجه حرارت بدن استفراغ ، اسهال ، درد شکمی خوردن نامعلوم از هر دارو خوردن هر مقدار از دارو غیر تجویزی صرف هر مقدار از مواد مخدر

طبقه بندی
کنید

سوال کنید :	مشاهده کنید:
<ul style="list-style-type: none"> چه دارویی ؟ از چه زمانی ؟ چقدر ؟ آیا استفراغ ، اسهال ، درد شکمی دارد ؟ 	<ul style="list-style-type: none"> نشانه های خطر تنفس مشکل افزایش درجه حرارت بدن (42 درجه سانتیگراد یا بالاتر) کاهش درجه حرارت بدن (35 درجه سانتیگراد یا پایین تر)

اگر کودک باسابقه مار گزیدگی مراجعه کرده است :

سوال کنید :	مشاهده کنید:
<ul style="list-style-type: none"> • چه موقع کودک گزیده شده است? • آیدردموضعی شدیدی دارد؟ 	<ul style="list-style-type: none"> • نشانه های خطر درد موضعی یا تورم سیاه شدن موضعی ادرارقهوه ای تیره تا سیاه رنگ مشکل دربلعیدن و صحبت کردن مشکل تنفسی افتادگی پلک و فلح عضلات خونریزی از لثه ها، بینی، زخم ها یا نقاط خونریزی زیرپوست* • محل گزیدگی

اگر کودک باسابقه گزش حشرات ، عقرب یا رطیل مراجعه کرده است :

سوال کنید :	مشاهده کنید:
<ul style="list-style-type: none"> • نشانه های خطر تنفس مشکل یا خرخر اختلال دید درد عضلانی متناوب محل گزیدگی با وجودنیش 	<ul style="list-style-type: none"> • شرح خال گزش ویکی ازعلام زیر: نشانه های خطر یا تنفس مشکل، یا خرخر یا اختلال دید یا درد عضلانی متناوب • واکنش (تحریک) • موضعی

اگر کودک باسابقه گازگرفتگی مراجعه کرده است :

سوال کنید :	مشاهده کنید:
<ul style="list-style-type: none"> - آیا کودک توسط حیواناتی نظر گریه ، سگ یا حیوان مشکوک به هاری (شغال، خفاش....) گزیده یا لیسیده شده است؟ 	<ul style="list-style-type: none"> • نشانه های خطر تب، ضعف، بی اشتئایی ظهورناگهانی علائم عصبی مانند تحریک یذیری ، ترس از آب یانور، افزایش ترشح بزاق • فلح شل پایین رونده

تشخیص نوع درمان

طبقه بندی	نشانه ها
مارگزیدگی با مسمومیت	<ul style="list-style-type: none"> • شرح حال مار گزیدگی ویکی ازعلام زیر: نشانه های خطر *تمایل به خونریزی* • درد موضعی شدید و تورم مشکل دربلعیدن یا درترفس گزیدگی درسر، گردن و تنہ سیاه شدن موضعی ادرارقهوه ای تیره تا سیاه افتدگی پلک و فلح عضلات • ازکمپرس یخ به هیچ عنوان استفاده نکنید • اندازم آسیب دیده (دست یا یا) رابا آتل بی حرکت نگهدارید و در سطح پایین تراز قلب نگه دارید • در صورت وجود علائم نورو توکسیک ، از محل انگشتان تا قسمت پروگریمال محل گزش بانداز کنید. • ازتونریکه استفاده نکنید.. • فوری به نزدیکترین بیمارستان ارجاع دهید
مارگزیدگی بدون مسمومیت	<ul style="list-style-type: none"> • سایه مار گزیدگی بیشتر از 6 ساعت عدم وجود هیچیک ازعلام بالا • ازکمپرس یخ به هیچ عنوان استفاده نکنید • روز را تمیز کنید • وضعیت واکسیناسیون کراز رابررسی کنید . • برای 8 تا 12 ساعت کودک را زیر نظر بگیرید و دوباره بررسی کنید . • به مادر آرامش خاطر دهید و بگویید اگر کودک مشکلی پیدا کرد ، فوری برگردد

تشخیص نوع درمان

طبقه بندی	نشانه ها
گزش شدید	<ul style="list-style-type: none"> • شرح خال گزش ویکی ازعلام زیر: نشانه های خطر یا تنفس مشکل، یا خرخر یا اختلال دید یا درد عضلانی متناوب • روز محل گزیدگی رابرش ندهید و بادهان زهر رامکش نکنید • واژتورنیکه استفاده نکنید • فوری به نزدیکترین مرکز درمانی ارجاع دهید • روز را تمیز کنید • وضعیت واکسیناسیون کراز رابررسی کنید . • شربت دیفن هیدرامین تحولیز کنید. • در صورت نیاز، استامینوفن بدھید. • کودک را به مدت 6 تا 12 ساعت زیر نظر بگیرید.اگر علائم پیدا کرد فوری ارجاع دهید.
گزش عیرشدید	<ul style="list-style-type: none"> • واکنش (تحریک) • موضعی

توصیه ها

طبقه بندی	نشانه
مطنون به هاری	<ul style="list-style-type: none"> • سایه گازگرفتگی ویکی ازعلام زیر: نشانه های خطر تب، ضعف، بی اشتئایی ظهور ناگهانی علائم عصبی فلح شل پایین رونده • اقدامات محتمل به هاری رالجام دهید • فوری به نزدیکترین مرکز درمانی ارجاع دهید • حیوان مهاجم تحت نظر فرار گیرد فرار گیردو گزارش فوری به مرکز بهداشت شهرستان داده شود
محتمل به هاری	<ul style="list-style-type: none"> • سایه گازگرفتگی و عدم وجود هیچیک ازعلام بالا • با آب تمیز و صابون لابلای زخم را حداقل بمدت 10 دقیقه شستشو دهید • کف صابون را با استفاده از فشار آب از لابلای زخم شسته شود • قسمت های له شده و کثیف از زخم جدایشود • با محلول بتادین بالکل اتیلیک (40-70٪) زخم را ضد عفونی کنید • کودک را فورا به مرکز بهداشت شهرستان ارجاع دهید

